

Patientsäkerhetsberättelse 2019

För elevhälsans medicinska insatser i Tyresö kommun

2020-03-04

Caroline Eriksson, Verksamhetschef enligt HSL § 29

tyresö kommun

Innehållsförteckning

Sammanfattning för 2019	3
1 Barn- och elevhälsans mål i Tyresö	3
1.1 Övergripande mål.....	4
1.2 Prioriterade områden 2019	4
1.3 Strategier för arbetet med de prioriterade målen 2018/19	4
2 Organisatoriskt ansvar för patientarbetet	4
3 Verksamhetschef enligt hälso- och sjukvårdslag (HSL).....	5
3.1 Medicinskt ledningsansvar	5
3.2 Uppföljning och utvärdering	5
4 Hur barn- och elevhälsan arbetar med patientsäkerheten och hur patientsäkerhetsarbetet bedrivs	6
5 Riskanalys.....	6
6 Hantering av synpunkter och klagomål	7
6.1 Analys och sammanställning	7
Samverkan med patienter och vårdnadshavare	7
7 Resultat	7
7.1 Strukturmått.....	7
7.2 Processmått.....	8
7.3 Resultatmått	9
8 Måluppfyllelse	9
9 Verksamhetschefs bedömning och kommentar	9
10 Övergripande mål och strategier för kommande år 2020 .	9
10.1 Mål EMI	9
10.2 Prioriterade mål hela barn- och elevhälsan	10
10.3 Strategier.....	10

Sammanfattning för 2019

Elevhälsan och dess personal har under året arbetat kontinuerligt för att nå målen.

Elevhälsan har systematiskt arbetat med:

- Reviderat och fortsatt uppbyggnad av metodboken, där lokala rutiner inom elevhälsans medicinska insatser framgår
- Kollegial auskultation för att dela erfarenheter
- kollegial handledning
- målarbete "likvärdighet" tvärprofessionellt med samtliga professioner i barn- och elevhälsan
- startat upp och fortsatt arbetsgrupp inom områdena: rutiner för nyanlända, hälsosamtalsblanketterna, journalhantering (hur använder vi statistik, likvärdig dokumentation), pilotprojekt e-arkivering, arbete kring hälsosamtal och uttag av statistik ur PMO, vårt journalsystem. hälsosamtal
- deltagit i en kommunal satsning inom NPF-säkring

I årets kvalitetsgranskning granskades mottagningarnas lokaler. Vilken utrustning finns, lokalernas placering, utrymme och förutsättningar. Utifrån det som identifieras gjordes diverse inköp av saknad utrustning.

Skolsköterskor och verksamhetschef ingår i en kommungemensam grupp som ska implementera E-arkiv, där vårt journalsystem, PMO, ska ingå. EMI är en av piloterna i projektet och det är igång sedan september 2019.

Under året har samtliga skolsköterskor och skolläkaren erbjudits att gå på skolsköterskekongressen respektive skolläkardagarna.

1 Barn- och elevhälsans mål i Tyresö

Barn- och elevhälsan ska bidra till att skapa miljöer och förutsättningar som främjar barnens och elevernas lärande, utveckling och hälsa. *Barn- och elevhälsan* ska stödja barnens och elevernas utveckling mot utbildningens mål och *Barn- och elevhälsan* har därför ett särskilt ansvar att undanröja hinder för varje barns och elevs utveckling och lärande.

1.1 Övergripande mål

Barn- och elevhälsan i Tyresö kommunala skolor ska:

- erbjuda eleverna tillgång till elevhälsans samtliga yrkesgrupper enligt skollagen
- ska präglas av ett elevperspektiv
- arbeta hälsofrämjande och förebyggande genom screening, konsultation, handledning och utredning
- stödja elevernas utveckling mot målen för utbildningen, vilket omfattar både kunskaper och värdegrund.
- samverka med skolans ledning, pedagoger och övrig personal genom att utveckla goda lärandemiljöer socialt, fysiskt och psykiskt
- utveckla samverkan mellan skola och till exempel socialtjänst, landsting, Prima samt första linjen psykiatri.

1.2 Prioriterade områden 2019

- Fortsatt arbete med att skapa rutiner för nyanlända
- Fortsatt arbete med att bygga upp metodboken, där lokala rutiner inom elevhälsans medicinska insatser framgår
- Fortsatt arbete med att uppdatera och omarbeta hälsoblanketter
- Lägga in sökord för att få ut statistik utifrån hälsosamtalen ur PMO, journalsystemet
- Delta i att genomföra och arbeta med den kommungemensamma NPF-satsningen

1.3 Strategier för arbetet med de prioriterade målen 2018/19

- Nyanlända – medarbetare har fortsatt arbetat med att ta fram rutiner och ett flödesschema har lagts in i metodboken om hur barn- och elevhälsan arbetar med nyanlända och ensamkommande barn
- Arbetsgrupp har reviderat och uppdaterat våra hälsoblanketter
- Samordnad skolsköterska och systemförvaltarna av PMO har tagit fram sökord utifrån hälsosamtalen i journalsystem PMO. Syftet är att vi 2020 ska kunna ta fram och följa upp statistik om hur våra elever mår utifrån hälsosamtalen

2 Organisatoriskt ansvar för patientarbetet

Kommunstyrelsen är vårdgivare för den hälso- och sjukvårdsverksamhet som bedrivs inom elevhälsan. Vårdgivaren ansvarar för att verksamhetschefen för den medicinska insatsen utses.

3 Verksamhetschef enligt hälso- och sjukvårdslag (HSL)

Verksamhetschefens ska ansvara för att alla medarbetare har rätt kompetens, fortbildning och får ansvar och befogenheter så de kan bedriva en bra kvalitet och god och säker vård. I det konkreta arbetet delegeras vissa organisatoriska uppgifter till rektorerna.

Frågor som inkommer från tillsynsmyndigheten, Inspektionen för Vård och Omsorg, elever, föräldrar och personal gällande verksamheten hänvisas till verksamhetschefen. Verksamhetschefen för barn- och elevhälsan, medicinskt ledningsansvarig läkare och samordnande skolsköterska, planerar, engagerar, leder, kontrollerar, dokumenterar och redovisar resultatet.

3.1 Medicinskt ledningsansvar

I Tyresö kommun har verksamhetschefen för Barn- och elevhälsan, Caroline Eriksson, gett i uppdrag åt skolläkaren Judit Sántha att ta det medicinska ledningsansvaret (MLA) för den medicinska insatsen (EMI).

3.2 Uppföljning och utvärdering

Tillbud och vårdskador mäts kontinuerligt via rapporter och avvikelshantering. Avvikelsehanteringen går igenom löpande med all personal inom EMI och diarieförs i W3D3.

Det lokala vägledande dokumentet för EMI:s verksamhet är metodboken. Verksamhetschefen, samordnande skolsköterska och medicinskt ledningsansvarig läkare arbetar aktivt med att fortlöpande uppdatera och förbättra metodboken, och jobba interaktivt kring detta med hela skolsköterskegruppen. Med andra ord underrättar metodboksansvariga kontinuerligt skolsköterskorna (och vid behov även andra berörda aktörer inom elevhälsan) om nyheter/ändringar, och i sin tur tas sköterskornas synpunkter in i utformning och uppdatering av metodboken. Detta för att arbeta enhetligt och kvalitetssäkrat.

Uppföljning av lokaler/medicinsk utrustning på skolorna sker:

1. Genom en egenkontroll årligen via en enkät. Frågorna avser lokalens beskaftenhet samt vilken utrustning som finns och hur man arbetar med hygien på mottagningen. Resultatet sammanställs och följs upp av verksamhetschef och medicinskt ledningsansvarig. Man kan konstatera att i de flesta skolor har skolsköterskan bra lokaler (på en skola är rummet alltför litet; det saknas vilrum på några skolor, och det är ganska lyhört på några), men möjlighet finns överallt till undersökning och till bra hygien.

Läsbara journal-, medicin- och kylskåp är också ett måste, och det finns i alla skolor.

2. Fortlöpande. Alla har våg, mätsticka, syntavla, audiometer, stetoskop, reflexhammare, blodtrycksmanschetter, skoliometer; otoskopen är på en del skolor dåliga/gamla/trasiga och behöver ses över. Glasögon behövs på ett par ställen, liksom pallar; även andningsmask saknas på en skola. Orkidometer finns antingen på plats, eller så har skolläkaren den med sig. Vartannat år samlas samtliga audiometrar in för kalibrering. En medicinsk tekniker åker även ut och kalibrerar vågarna på skolorna, med samma periodicitet.
3. Vaccinationstäckning mäts årligen via en enkät. EMI erbjuder och arbetar aktivt med att vaccinera de elever som inte är fullvaccinerade. Hälsosamtalen skall täcka hela målgruppen för dessa; det är en prioriterad och viktig verksamhet, som håller på att utvecklas fr o m slutet av 2019 med hjälp av digitala e-enkäter.

4 Hur barn- och elevhälsan arbetar med patientsäkerheten och hur patientsäkerhetsarbetet bedrivs

Nätverket för ledningsansvariga inom EMI träffas två gånger om året inom Stockholms län. Representant för Tyresö kommun har varit samordnande skolsköterska, Anne-Charlotte Kwick Ljungberg. Fr o m november 2019 har Karin Benchimol, ny samordnande skolsköterska tagit över denna arbetsuppgift. På nätverksmötena diskuteras bland annat arbetssätt, metoder, kvalitetsgranskningar, lagar, regelverk och trender inom EMI.

Nätverk mellan EMI och Barnhälsovården sker två gånger per år. Judit Sántha, MLA, och samordnande skolsköterska Karin Benchimol representerar Tyresö kommuns barn- och elevhälsa.

Enheten barn- och elevhälsan har arbetsplatsträff en gång i månaden. Då träffas alla professioner inom barn- och elevhälsan (Resurs- och utvecklingscentrums, RUC; specialpedagoger, psykologer, skolsköterskor, beteendevetare ansvarig för problematisk skolfrånvaro och skolläkare). Respektive profession träffas även separat och har egen arbetsplatsträff, en gång i månaden.

Nätverket för skolläkare i sydöstra Storstockholm sammanträder ca 1-2 gånger per termin, där skolläkaren från Tyresö också deltar (tillsammans med kollegor från Haninge, Huddinge, Nacka, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Värmdö).

Ett aktivt arbete sker med de avvikelser som skett och det diskuteras då arbetssätt, metoder och rutiner så att avvikelser kan undvikas i framtiden.

5 Riskanalys

Skolsköterska, skolläkare och rektor ansvarar för att identifiera och rapportera till verksamhetschefen och medicinsk ledningsansvarig (MLA) vid väsentliga förändringar i verksamheten som kan innebära en risk för tillbud eller händelser. Verksamhetschef och MLA ansvarar för att tillsammans med berörda

professioner göra en bedömning och riskanalys. Verksamhetschefen ansvarar sedan att åtgärder vidtas.

Verksamhetschef, samordnad skolsköterska och MLA sammanställer, diarieför och återför resultat och åtgärder för avvikelshanteringen i verksamheten.

Under 2019 har 6 avvikelserapporter inkommit. Avvikelserna har handlat om 1. felaktig hantering av pappersjournalhandlingar, 2. utebliven dokumentering av syn och hörsel i ett fall, 3. försenad kontroll av nyanländ pga. utebliven överrapportering från skolan, 4. en onödig vaccinering av elev, som redan fått den dosen; 5. elev med outredd svår neuropsykiatrisk funktionsnedsättning, NPF, som fick uppskjuten skolgång utan att elevhälsan fick reda på det, 6. försvunna checklistor i datasystemet PMO, när det oväntat hängde sig och stängdes ner, och till sist 7. krisreaktion hos elev som oförberett och utan vårdnadshavares närvaro fick besked om den bortgångna moderns allvarliga ärftliga sjukdom.

Avvikelserapporterna är bra för det kollegiala lärandet och nödvändigt för att patientsäkerhetsarbetet skall utvecklas och förbättras. Det ökade antalet rapporteringar tolkas som positivt, eftersom det är tecken till öppen, kollegial atmosfär och vilja att lära sig av tillkortakommanden och förbättra verksamheten.

6 Hantering av synpunkter och klagomål

Verksamhetschefen och MLA tar emot synpunkter och klagomål.

I år har inga synpunkter och klagomål inkommit gällande lokalfråga eller dylikt.

6.1 Analys och sammanställning

Verksamhetschef, samordnande skolsköterska och MLA går regelbundet igenom aktuella händelser och sammanställer samt återför resultatet till verksamheten på de månatliga professionsmötena.

Samverkan med patienter och vårdnadshavare

Skolsköterskor och skolläkare strävar alltid efter maximalt möjligt samarbete med vårdnadshavare. Man skall också respektera elevens rätt att bli involverad och hörd, och barnets åsikter skall tillmätas betydelse utifrån ålder och mognad, helt enligt Barnkonventionen, som nu blivit lag.

7 Resultat

7.1 Strukturmått

En del i patientsäkerhetsarbetet är att fortbilda personalen.

Under året har:

- 1 Skolsköterska har gått utbildning i hörselscreening.

- Skolsköterskor har gått på föreläsningar om ätstörningar och heldag om obesitas
- 1 skolsköterska har gått utbildning i Elevhälsan nyanlända elever
- All personal för den medicinska insatsen deltagit i NPF-säkringen
- All personal deltagit i föreläsning om adolescentsmedicin
- All personal deltagit i föreläsning om HLR, hjärt- och lungräddning
- All personal deltagit i föreläsning om NPF diagnoser, tillgängliga lärmiljöer
- Skolsköterskor deltagit på narkotikaföreläsning
- Verksamhetschef, samordnande skolsköterska och medicinsk ledningsansvarig har reviderat och sett över läkemedel och sjukvårdsartiklar som finns på skolsköterskemottagningarna.
- Skolläkaren gått en portalkurs i skolhälsovård på KI, 1 v lång
- Skolläkaren har auskulerat en dag på Prima barnpsykiatri i Handen och en dag på Sachsska BUMM Handen, samt varit på en halvdags logopedföreläsning
- Skolläkaren har deltagit i skolläkardagarna (2), arrangerade 2019 i Västerås
- Hela centrala elevhälsan har fått möjlighet att auskultera hos en annan personalkategori
- All personal har haft föreläsning/workshops om vad Barnkonventionen betyder för EMI i praktiken och haft praktiska övningar med "case"

7.2 Processmått

Skolsköterskornas och skolläkarnas månatliga professionsmöten är en viktig del i kvalitetsarbetet. Heldagar på loven och uppstarts dagar varje termin är återkommande händelser där barn- och elevhälsan tar ett gemensamt avstamp inför kommande läsår och där föreläsare i aktuella ämnen bjuds in. På dessa möten delas även erfarenheter, tips och olika arbetsmetoder inom alla professioner inom barn- och elevhälsan, och de som deltagit i någon intressant utbildning eller haft något eget projekt lokalt får dela med sig kunskap och erfarenheter.

Skolsköterskorna har kollegial handledning en gång i månaden och har dessutom under året varit på såväl kollegial som extern auskultation inom verksamheter vi nätverkar med.

Skolläkaren har handledning tillsammans med ytterligare tre skolläkarkollegor vid tre tillfällen per termin med specialisten i barn- och ungdomsmedicin, tillika skolläkaren Nils Lundin. Eftersom skolläkaren påbörjade under 2019 sin specialiseringstjänstgöring inom tilläggspecialiteten skolhälsovård, har hon egen handledning också 2 timmar vid 2 tillfällen per termin, samt en halv dags sitt in med sin handledare.

7.3 Resultatmätt

I år har ett fortsatt frekvent arbete skett med avvikelserapporter. En av anledningarna till detta är arbetet med rapporteringsskyldigheten och det kollegiala lärandet som det medför. Medarbetare har även delat mer erfarenheter med varandra.

8 Måluppfyllelse

- Kvalitetsarbetet med avvikelshantering har diarieförts, följts upp och redovisas kontinuerligt för professionen
- Arbetet att dela med varandra och arbeta tvärprofessionellt har prioriterats under året
- När det gäller patientsäkerhet har barn- och elevhälsan försökt säkerhetsställa att lokaler, utrustning och hygien på skolan är adekvata och patientsäkra.

9 Verksamhetschefs bedömning och kommentar

Den medicinska delen har arbetat strukturerat och målinriktat för att uppnå de målen som sattes 2019.

10 Övergripande mål och strategier för kommande år 2020

10.1 Mål EMI

- Alla skolsköterskor ska delta på de kommande kommungemensamma NPF satsningen
- Arbeta vidare i våra arbetsgrupper, rutiner för nyanlända, likvärdig journalhantering och dokumentation. Fortsatt utvecklande av metodboken
- Arbeta med hälsosamtalen digitalt i PMO för att kunna ta fram och följa statistik över tid
- Förkovra oss djupare i neuropsykiatriska sjukdomar
- Jobba med barn- och elevhälsans måltavla där målet är " Genom hälsofrämjande och förebyggande arbete ge alla barn på förskola och skola god självkänsla och möjlighet att lyckas utifrån sina förutsättningar "
- Arbeta med elevhälsans medarbetarfilosofi
- Arbeta med "case" (påhittade fall/ ärenden som kan uppkomma ute på skolorna) tvärprofessionellt för att byta erfarenhet och kunskap inom elevhälsan
- Auskultera en halvdag hos en kollega för att dela erfarenhet och kompetens

- Skapa ett årshjul /regelbundenhet för insatser från EMI. Detta finns i dagsläget för exempelvis vaccinationer, men skulle kunna innefatta andra insatser också. Tanken med detta skulle vara att jobba preventivt snarare än reaktivt
- Alla inom EMI ska ha en heldags utbildning gällande sekretess, dokumentation och journalföring

10.2 Prioriterade mål hela barn- och elevhälsan

- Fortsatt tvärprofessionellt arbete med övriga inom Barn- och elevhälsan
- Arbeta mer likvärdigt inom kommunen
- Processkartläggning över vårt arbetssätt/skapa årshjul/regelbundenhet
- Arbeta utifrån en gemensam måltavla
- Arbeta med digitaliserade hälsosamtal i PMO för att få ut statistik över tid

10.3 Strategier

- Deltagande på APT, professionsmöten, kommundemensamma NPF-satsningen, utbildningar och kollegiala diskussioner om psykisk ohälsa, process kartlägga vårt arbetssätt för att skapa förbättringsarbete och patientsäkerhet
- Säkerställa bemanningen av personal enligt mål och riktlinjer för den samlade elevhälsan
- Föra in hälsosamtalen digitalt i PMO så att vi kan ta fram statistik ur journalsystemet och följa över tid